

Kristýna Gallasová Pilecká: Vědomí viny jako cesta k Dobru
(diplomová práce, Evangelická teologická fakulta UK, Praha 2009)

Diplomová práce představuje soustředěný pokus o analýzu závažné problematiky viny a odpuštění, trestu. Autorka čerpala do značné míry z Jaspersova rozlišení viny, který vychází z rozboru katastrofálního selhání Němců v období Třetí říše. Jaspersova analýza odhaluje několik rovin viny, provinění i osudových scestí, která k takovému selhání nezadržitelně vedou, pokud občané přijmou totalitní vládu a vzdají se vlastní odpovědnosti.

Je třeba ocenit, že diplomová práce se soustřeďuje na zvolené téma a neodbočuje z hlavní intence. Autorka předkládá na několika místech své práce výstižné dílčí formulace, které osvětlují problematiku i autorčino relevantní stanovisko (3, 9,10 (identita), 20 (vědomí viny), 22 (nespravedlivé jednání)). Pěkně je i autorčino vysvětlení v 6.3 *Řeč proti farizeům*: 11,37-50 toho, co znamená „kvas“ ve známé perikopě. Oceňuji dále autorčinu schopnost upozornit při argumentaci na různé souvislosti, v nichž problém viny je reflektován v odlišných myšlenkových tradicích. Práce je přehledně strukturována a splňuje požadavky, kladeném na diplomovou práci co do rozsahu i úpravy. Obsahuje Úvod, šest analytických kapitol, Závěr a Seznam literatury.

Musím však poukázat i na řadu nedostatků: rušivě působí několik hrubých prohřešků proti pravidlům českého jazyka. Na straně 23: *vyplívají* namísto správného: *vyplývají*; na straně 44: *rozdrobily* namísto správného: *rozdrobili*.

Nad diplomovou prací je možno si klást i celou řadu dalších věcných otázek: proč autorka zdvojuje problém, který analyzuje, tím, že – jak říká název její práce – chápe vědomí viny jako cestu k Dobru? Proč k theologické reflexi připojuje i reflexi filosofickou, aniž do ní vůbec vstoupí? Její úvahy chtějí stát jakoby na dvou nohách, ale na obou se pohybují poněkud nejistě, podepřeny nedostatečnou analýzou právě v tom, jak autorka rozumí Dobru a jak tímto zdvojením komplikuje porozumění toho, oč jí šlo.

Druhá kapitola diplomky: *Zdroje a důsledky viny v dějinách lidstva* je příliš krátká, a proto autorčiny shrnující postuláty působí nepřesvědčivě. V celé práci narazí čtenář na řadu nejasných formulací, zkratkovitých konstatování, stylistických vad, gramatických nesprávností. Předkládám modelově závěr autorčiny diplomky, na kterém lze doložit výše uvedené nedostatky:

1. Autorka užívá nadměrně zpodstatněných jmen slovesných, které „čeština neoblíbí“. Předkládám zástupně za všechny jazykové karamboly tohoto druhu ukázkou: Vědomí viny jako cesta k Dobru má možnost poukázat... vypořádání se... Proč nezvolit jednoduché: vypořádat se?
2. Nadměrné používání slova „skrze“; jde o germanismus, stejně tak v obratu: *Jedná se*. Všechny tyto nepěkné výrazy je možno adekvátně nahradit v češtině daleko případnějšími a líbivějšími obraty.
3. Nadměrné a nesprávné užívání záporky *ale*. Jako záporka má stát na začátku popírající věty, nikoliv uprostřed věty jako pouhá, zápor nedostatečně imitující, náhražka.
4. Nesprávný tvar v třetí osobě množného čísla u některých sloves: např. *dochází*, namísto správného: *docházejí*.
5. Stylistická neobratnost: „*Jeho hořkost nad spáchaným činem je taková, že nenalézá východisko, jde tedy a oběsí se*“.

6. V celé práci autorka nepoužije středníků nebo dvojteček. Tím se ochuzuje o pestřejší větnou skladbu, která by projasnila na řadě míst poněkud neprůhledné formulace.
7. Poněkud nejasná až konfúzní je formulace: „Člověk nemusí věřit v Ježíšovo poselství.“ Ta si žádá vysvětlení.
8. Autorka často vysloví tvrzení, ale nedoloží je či nevyloží. Příklad: „K Dobru jakožto metafoře Boha se člověk přibližuje v odpovědi na zavolání ze strany Dobra.“ Jaká je věcná logika této výpovědi: Dobro je metafora Boha, Dobro „volá“? A když člověk odpovídá na toto zavolání, k čemu se přibližuje? K Dobru jako metafoře Boha? Nebo k Bohu? Pokud platí první alternativa: co znamená takové přiblížení k metafoře?
9. Proč v Ježíšových ranách promlouvá vina každého z nás? I to si žádá vysvětlení.
10. Závěr není Závěrem práce: neshrnuje výsledky zkoumání.

Celkové hodnocení: práce je zajímavá, bez zbytečných odboček sleduje hlavní linii výkladu. Autorka prokázala znalost některých důležitých textů (Jaspers), které vcelku věcně interpretuje. Její diplomová práce vyhovuje navzdory uvedených výhradám požadavkům rozsahu a formální úrovně.

Praha, červen 2009 ThDr. Ing. Jakub S. Trojan, emeritus UK